

Bijlage 1:
Terugkoppeling op reacties consultatie suppletieprogramma 2020-2023, tweede actualisatie 2021

Inhoudsopgave

1. Algemene terugkoppeling
2. Wetterskip Fryslân
3. Stichting Duinbehoud
4. Natuurmonumenten (Friesland/De Wadden)
5. Provincie Fryslân
6. Gemeente Schiermonnikoog
7. Gemeente Texel
8. Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland
9. Stichting Strandpaviljoens Noord-Holland
10. Gemeente Schagen
11. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
12. Hoogheemraadschap van Rijnland
13. Hoogheemraadschap van Delfland
14. Waterschap Hollandse Delta
15. Gemeente Den Haag
16. Zeeuwse kustgemeenten, Waterschap Scheldestromen en provincie Zeeland

Inleiding

In het voorjaar van 2021 heeft Rijkswaterstaat de betrokken stakeholders van het programma Kustlijn­zorg geconsulteerd over de tweede actualisatie van het suppletieprogramma 2020-2023. In dit document geven wij een terugkoppeling op de vragen en verzoeken die wij als reactie op deze consultatie hebben mogen ontvangen. Het – inmiddels vastgestelde – geactualiseerde suppletieprogramma 2020-2023 vindt u in bijlage 2.

1. Algemene terugkoppeling

1.1 Doelen suppletieprogramma

De zandsuppleties die vanuit het Rijkswaterstaatprogramma Kustlijnzorg worden uitgevoerd, hebben tot doel de structurele kustachteruitgang tegen te gaan en om de Nederlandse kustlijn op zijn plaats te houden. Op de korte termijn wordt met zandsuppleties de kusterosie tegengegaan. De Basiskustlijn (BKL) is het instrument om de kustachteruitgang te signaleren. Om de kust op de lange termijn te kunnen handhaven, is het kustbeleid daarnaast gericht op het compenseren van zandtekort in het kustfundament: de zone tussen -20m NAP en de binnenduinrand. We doen dit door middel van zandsuppleties op dieper water. Dit moet voorkomen dat in het zandig fundament van Nederland op termijn een zandtekort ontstaat (mede) als gevolg van zeespiegelstijging. Voor meer informatie over de totstandkoming van het suppletieprogramma verwijzen we u graag naar de factsheet 'Uitgangspunten totstandkoming suppletieprogramma Kustlijnzorg' in de bijlage, of online via de Helpdesk Water: www.helpdeskwater.nl/kustlijnzorg.

1.2 Bepalen suppletielocaties

Rijkswaterstaat berekent aan de hand van jaarlijkse kustmetingen en de trend van de afgelopen jaren of de kust voldoet en naar verwachting zal blijven voldoen aan de Basiskustlijn. Hierdoor wordt tijdig een structurele achteruitgang van de kust gesignaleerd. Op basis van deze berekening, de kennis van het grootschalige kuststelsel en de zandvoorraden bekijkt Rijkswaterstaat voor welke kustvakken zandsuppleties nodig zijn. We doorlopen hierbij de stappen die beschreven zijn in het uitvoeringskader Kustlijnzorg. Voor het uitvoeringskader verwijzen we u graag naar de bijlage, of online via de Publicatiedatabank: <http://publicaties.minienm.nl/documenten/uitvoeringskader-suppletieprogramma-uitvoeringskader-suppletiepr>.

1.3 Aandragen nieuwe locaties

Het was voor alle belanghebbenden mogelijk, om (eventueel) met inbreng van eigen middelen, potentiële locaties voor kustfundamentsuppleties aan te dragen mits deze binnen het geldend kustbeleid en het daaruit voortkomende uitvoeringskader passen. De volgende actualisatie staat gepland voor maart 2022. In september 2021 starten we daarom weer met het beoordelen van de kustlijn. Voor het aandragen van een potentiële locatie voor een kustfundamentsuppletie, ontvangt Rijkswaterstaat graag vóór 1 oktober 2021 het volgende:

- 1) Aanvullende informatie en inhoudelijke argumenten. Het kan hierbij gaan om wensen voor veiligheid, kennisontwikkeling, leefklimaat, economie, natuur en/of landschap.
- 2) Aanvullende acties van uw kant, die ervoor zorgen dat de totale waarde van de suppletie wordt vermeerderd. Bijvoorbeeld een bijdrage in bekostiging als u bijvoorbeeld aanpassingen wenst die duurder zijn dan het basisvoorstel van Rijkswaterstaat. Of aan door u voorziene gebiedsontwikkelingen, waardoor de totale waarde van de suppletie wordt vermeerderd.

Voor meer informatie verwijzen we u graag naar bijlage 4. 'Aandragen wijzigingen suppletieprogramma 2020-2023'. De omgevingsmanager uit uw regio ondersteunt u graag en kan u onder andere helpen bij de beoordeling in hoeverre een gewenste suppletielocatie voldoet aan het uitvoeringskader Kustlijnzorg. Ook kan de omgevingsmanager u helpen bij het verzamelen van de benodigde informatie en het samenstellen van de onderbouwing.

1.4 Voorkómen van overlast voor recreanten en ondernemers
Rijkswaterstaat hanteert de volgende uitgangspunten bij de uitvoering van suppleties:

- Een gecontracteerde aannemer krijgt voor het uitvoeren van een suppletie twee jaar de tijd.
- In het belang van recreatie is het uitvoeren van strandsuppleties niet toegestaan in de maanden juli en augustus. Daarnaast moet het werk na aanvang zonder onderbreking worden afgerond.
- Daarnaast zijn bepaalde maanden soms uitgesloten van werkzaamheden op grond van de Wet natuurbescherming, het geldende Natura 2000-beheerplan voor het betreffende gebied of de eisen die voortvloeien uit de ontgrondingsvergunning voor zandwinning op zee.

Vóór aanvang van de werkzaamheden vindt een stakeholdersbijeenkomst plaats. Hiervoor nodigt de betreffende omgevingsmanager van Rijkswaterstaat, in overleg met de betreffende gemeente, alle betrokken stakeholders uit. De aannemer licht tijdens deze bijeenkomst toe waar, wanneer en hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd. Tijdens deze bijeenkomst vindt afstemming plaats met lokale ondernemers over het voorkómen van overlast voor bijvoorbeeld het plaatsen van de strandvoorzieningen.

Achtergrond

Ruim tien jaar geleden leidden budgetoverschrijdingen en benodigde bezuinigingen tot een onderzoek naar het kostenefficiënter inkopen van onze suppleties. Uit een marktconsultatie bleek dat kostenreductie mogelijk was door meer planningsvrijheid en langjarige zekerheid in de opdrachten te bieden. Het gegeven dat de Nederlandse suppletiebehoefte maar een zeer klein aandeel vormt van de totale behoefte op de wereldmarkt, speelt hierbij een belangrijke rol. Een langere uitvoeringstermijn maakt de kans groter dat de aannemer het juiste type schip kan inzetten, de uitvoering geoptimaliseerd wordt en de kosten lager zullen zijn. Een voldoende lange uitvoeringstermijn is ook nodig om kleinere ondernemers mee te kunnen laten dingen naar opdrachten. De afgelopen jaren hebben we gezien dat dit aanbestedingsbeleid werkt en de suppleties tegen lagere kosten worden aanbesteed.

In 2015 heeft Rijkswaterstaat de mogelijkheden verkend om de timing van strandsuppleties beter af te stemmen op lokale (recreatie)belangen via aanpassingen van de voorwaarden in de contractering van de baggerbedrijven. Hieruit bleek dat een uitvoeringsperiode korter dan twee jaar leidt tot een substantiële kostenstijging per strandsuppletie.

Voor strandsuppleties is de zomerperiode de meest geschikte periode voor het uitvoeren van het werk, omdat er dan minder risico op vertraging door slechte weersomstandigheden bestaat. Het (verder) beperken van de uitvoeringsmaanden kan daarnaast tot gevolg hebben dat een strandsuppletie niet onafgebroken uitgevoerd kan worden, wat tot extra hinder op het strand kan leiden.

2. Wetterskip Fryslân

U geeft aan dat:

1. Op de noordwestkop van Schiermonnikoog de Basiskustlijn (BKL) (bijna) overschreden is en een suppletie kan worden ingezet om de BKL te herstellen. Echter, vanuit de omgeving is de wens om een suppletie nog even uit te stellen. Eerder zijn duinafslagberekeningen gemaakt met Xbeach1D. XBeach houdt echter geen rekening met golfgroei door wind, mogelijk wordt de golfenergie bij de duinvoet onderschat. Aanvullende modellering om te bepalen hoe lang de suppletie kan worden uitgesteld voordat de waterveiligheid in het geding komt, is dus wenselijk. Wetterskip Fryslân zal komend jaar in de Verkenning van de Dijk- en duinversterking Schiermonnikoog (HWBP) nadere analyses doen naar de noodzaak om te suppleren vanuit waterveiligheid.
2. U het komend jaar graag met Rijkswaterstaat en de belanghebbenden op Schiermonnikoog verder werkt aan het verhelderen van wanneer een suppletie op Noordwest-Schiermonnikoog noodzakelijk is.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw reactie. U geeft aan dat u vanuit uw verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de primaire waterkering kunt instemmen met het uitstel van de suppletie. Wij zullen de gesprekken met u en andere belanghebbenden voortzetten en streven naar het maken van een bestuurlijke afspraak in het eerste kwartaal van 2022 hoe om te gaan met de huidige situatie. Wij kijken met belangstelling uit naar de resultaten van de analyses die u daarvoor zult maken, en zeggen toe daaraan met kennis en kunde te ondersteunen. Daarnaast verkennen we graag met u en de andere stakeholders de mogelijkheden om in de toekomst meer ruimte te geven aan de natuurlijke dynamiek van de kustlijn zonder dat de waterveiligheid in het geding komt.
2. Wij zetten de gesprekken met u en andere belanghebbenden (gemeente Schiermonnikoog, Natuurmonumenten) graag voort en streven naar het maken van bestuurlijke afspraken hoe om te gaan met de huidige situatie, en over de noodzaak van toekomstige suppleties op Schiermonnikoog. Deze afspraken zullen uiterlijk in het eerste kwartaal van 2022 worden gemaakt. Indien de gesprekken tussen de verschillende stakeholders niet tot afspraken leiden kan het gevolg zijn dat komend jaar, in de volgende actualisatie van dit suppletieprogramma, alsnog een suppletie moet worden gepland.

3. Stichting Duinbehoud

U geeft aan dat:

1. U het beleid wat betreft het dynamisch handhaven van de Basiskustlijn ondersteunt.
2. U op een aantal locaties langs de kust erosie van strand en duin en een overschrijding van de Basiskustlijn ziet, zonder dat dit ten koste gaat van het veiligheidsbelang. Ook ziet u hier een kustdynamiek die leidt tot duinafslag en zandverstuivingen die gunstig kunnen uitpakken voor verjonging van het duingebied en versterking van de natuur. Een beperkte kustafslag kan leiden tot jonge duinvorming elders langs de kust of tot het doorstuiven van zand (via kerven in de eerste duinenrij) en groei van de duinen in het achterliggende duingebied. Voor de locatie Schiermonnikoog (Westkop) vraagt u terughoudend te zijn met suppleties en ruimte te geven aan dynamiek.
3. U opmerkt dat afgelopen jaren goede ervaringen zijn opgedaan met de Zandmotor voor de kust van het Westland en dat dit project nieuwe inzichten heeft opgeleverd over de lange termijn ontwikkeling van grootschalige zandsuppleties. U geeft aan ook elders langs de kust mogelijkheden te zien voor een dergelijk, maar dan iets kleinschaliger, aanpak. Met name de locatie Callantsoog biedt volgens u de mogelijkheden en inhoudelijke argumenten. Een (bescheiden) zandmotor op deze locatie zal het kustvak ten noorden van Callantsoog tot aan Den Helder kunnen voeden met zand. En (op de lange termijn) komt dit zand ook ten goede aan de zandhonger van de Waddenzee. U stelt voor om voor de kust van Callantsoog een gecombineerde strand/vooroeversuppletie uit te voeren met een omvang van circa 4 miljoen m³ als meerjarige oplossing.
4. U tot slot nog een redactionele opmerking heeft. In Tabel 1 wordt Oostkapelle vermeld bij de kust van Schouwen; dit moet de kust van Walcheren zijn.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw steun ten aanzien van het beleid dat wij met het dynamisch handhaven van de Basiskustlijn voeren.
2. Dank voor uw reactie. U vraagt terughoudend te zijn met suppleties en ruimte te geven aan dynamiek. Wij zullen de gesprekken met u en andere belanghebbenden voortzetten en streven naar het maken van een bestuurlijk afspraak in het eerste kwartaal van 2022 hoe om te gaan met de huidige situatie (zie ook onze terugkoppeling op de reactie van Wetterskip Fryslân in paragraaf 2). Wij nemen daarin de resultaten van de waterveiligheidsanalyses die het Wetterskip Fryslân daarvoor laat maken mee. Daarnaast verkennen we graag met u en de andere stakeholders de mogelijkheden om in de toekomst meer ruimte te geven aan de natuurlijke dynamiek van de kustlijn zonder dat de waterveiligheid in het geding komt. Indien de gesprekken tussen de verschillende stakeholders niet tot afspraken leiden kan het gevolg zijn dat komend jaar, in de volgende actualisatie van dit suppletieprogramma, alsnog een suppletie wordt gepland.
3. Bedankt voor uw suggestie voor een gecombineerde strand/vooroeversuppletie bij Callantsoog. Binnen dit suppletieprogramma staat er bij Callantsoog een strandsuppletie gepland. Ons voornemen is

om aan het eind van dit programma, afhankelijk van de ontwikkeling van de kust ter plaatse, ook een vooroeveroppletting op te nemen voor deze locatie. De verkenningen hiertoe lopen op dit moment. Indien deze vooroeveroppletting door gaat zal het volume in lijn zijn met uw voorstel. De uitvoering zal niet gelijktijdig plaats maar gefaseerd gaan plaatsvinden. De strandoppletting staat in 2022/2023 gepland, een eventuele vooroeveroppletting zou dan in 2023/2024 worden uitgevoerd. We gaan hier graag met u over in gesprek.

4. Dank voor uw terechte opmerking. Onze excuses voor deze redactionele slordigheid.

4. Natuurmonumenten (Friesland/De Wadden)

U geeft aan dat:

1. U kennis heeft genomen van de motivering om in 2020 het besluit om te suppleren op de Westkop van Schiermonnikoog met nog een jaar uit te stellen en dat dit jaar afspraken worden gemaakt over "het gewenste en benodigde onderhoud" op deze locatie. Graag gaat u hierover met ons en andere relevante partijen in overleg. Voor Natuurmonumenten staat daarbij voorop dat zolang veiligheidsbelangen niet in geding zijn, een suppletie niet aan de orde zal hoeven zijn.
2. U er daarnaast voor pleit dat op deze locatie de Basiskustlijn landinwaarts wordt verschoven. Dat voorkomt onnodige discussies over normoverschrijding. U heeft het Nationaal Park verzocht hierover nadere afspraken te maken met het Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat. U hoopt dat dit proces voor het landinwaarts leggen van de primaire kering op de Westkop Schiermonnikoog (paal 5) snel kan starten.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw aanbod. Wij zetten de gesprekken met u, Wetterskip Fryslân en andere belanghebbenden graag voort en streven naar het maken van bestuurlijke afspraken hoe om te gaan met de huidige situatie, en over de noodzaak van toekomstige suppleties op Schiermonnikoog. Deze afspraken zullen uiterlijk in het eerste kwartaal 2022 worden gemaakt, zie ook onze terugkoppeling op de reactie van Wetterskip Fryslân in paragraaf 2. Indien de gesprekken tussen de verschillende stakeholders niet tot afspraken leiden kan het gevolg zijn dat komend jaar, in de volgende actualisatie van dit suppletieprogramma, alsnog een suppletie wordt gepland.
2. Wat betreft het verschuiven van de Basiskustlijn kunnen we melden dat door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een landelijke herziening van de Basiskustlijn gepland staat in 2023. De betreffende locatie op Schiermonnikoog zal als herzieningslocatie worden verkend. Gesprekken met de relevante stakeholders zoals u, de Gemeente en het Wetterskip Fryslân zullen onderdeel zijn van dit herzieningstraject. Een verlegging van de BKL kan alleen plaatsvinden als er draagvlak voor de wijziging is onder alle betrokken partijen.

5. Provincie Fryslân

U geeft aan dat:

1. U met instemming constateert dat er zandsuppleties geprogrammeerd staan op locaties waar kusterosie plaats heeft gevonden, te weten Ameland en Vlieland.
2. U tevens met instemming ziet dat naast deze zandsuppletielocaties ook Schiermonnikoog onze aandacht heeft. U heeft kennis genomen van de motivering om in 2020 het besluit om te suppleren op de Westkop van Schiermonnikoog met nog een jaar uit te stellen. RWS geeft aan dat in de loop van 2021 afspraken worden gemaakt over "het gewenste en benodigde onderhoud" op deze locatie. Gezien de relatie met het Nationaal Park en met het oog op de toekomstige dijkversterking blijft u graag betrokken bij het overleg met RWS en de andere relevante partijen.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw constatering en instemming.
2. Dank voor uw aanbod. Wij zetten de gesprekken met u, Wetterskip Fryslân en andere belanghebbenden graag voort en streven naar het maken van bestuurlijke afspraken hoe om te gaan met de huidige situatie, en over de noodzaak van toekomstige suppleties op Schiermonnikoog. Deze afspraken zullen uiterlijk in het eerste kwartaal 2022 worden gemaakt, zie ook onze terugkoppeling op de reactie van Wetterskip Fryslân in paragraaf 2. Indien de gesprekken tussen de verschillende stakeholders niet tot afspraken leiden kan het gevolg zijn dat komend jaar, in de volgende actualisatie van dit suppletieprogramma, alsnog een suppletie wordt gepland.

6. Gemeente Schiermonnikoog

U geeft aan dat:

1. In het suppletieprogramma 2020-2023 staat dat een besluit over een zandsuppletie op Schiermonnikoog in 2021 wordt genomen. Het besluit is in afwachting van afspraken met stakeholders. Inmiddels heeft Rijkswaterstaat, in overleg met Wetterskip Fryslân, in de wateradviescommissievergadering en de vergadering van het Overlegorgaan Nationaal Park Schiermonnikoog (beide 22 april) laten weten dat het veilig is een mogelijke suppletie nogmaals met een jaar uit te stellen. Als uitstel van suppletie op een veilige manier mogelijk is, gaat de gemeente Schiermonnikoog akkoord met nog een jaar uitstel.
2. Het jaar 2020 gebruikt zou worden om te kijken wat de gewenste grens voor een zandsuppletie zou moeten worden. Onduidelijk is gebleven wie hierin het voortouw zou moeten nemen. Daarbij kwamen de coronamaatregelen, waardoor veel afspraken opschoven of niet doorgingen. In 2020 is hierdoor geen duidelijkheid gekomen over hoe we in de toekomst verder willen. Dit moet in 2021 wel gebeuren. De ingezette erosie zet ondertussen onverminderd door en wordt ook zichtbaarder voor strandgebruikers. Als college ziet u dat doordoor bepaalde strandactiviteiten minder goed mogelijk zijn. Toch vindt u óók het natuurlijke karakter van Schiermonnikoog belangrijk. U wilt hierover met Rijkswaterstaat, maar natuurlijk ook met Wetterskip Fryslân, Natuurmonumenten, strandondernemers en bewoners van Schiermonnikoog in gesprek. Overigens staat de veiligheid van uw eiland en inwoners en bezoekers daarbij voor u natuurlijk op de eerste plaats.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw reactie. Wij zullen de gesprekken met u en andere belanghebbenden voortzetten en streven naar het maken van een bestuurlijke afspraak in het eerste kwartaal 2022 hoe om te gaan met de huidige situatie, zie ook onze terugkoppeling op de reactie van Wetterskip Fryslân in paragraaf 2. Wij nemen daarin de resultaten van de waterveiligheidsanalyses die het Wetterskip Fryslân daarvoor laat maken mee. Daarnaast verkennen we graag met u en de andere stakeholders de mogelijkheden om in de toekomst meer ruimte te geven aan de natuurlijke dynamiek van de kustlijn zonder dat de waterveiligheid in het geding komt. Indien de gesprekken tussen de verschillende stakeholders niet tot afspraken leiden kan het gevolg zijn dat komend jaar, in de volgende actualisatie van dit suppletieprogramma, alsnog een suppletie wordt gepland.
2. Het voortouw om te komen tot heldere afspraken rondom de huidige situatie ligt bij Rijkswaterstaat. Wij zullen hier samen met Wetterskip Fryslân invulling aan geven. Samen met u willen we daarbij ook in kaart brengen welke eisen en wensen voortvloeien uit de recreatiebelangen ten aanzien van het beheer van de kust en de noodzaak voor het uitvoeren van zandsuppleties. Rijkswaterstaat heeft een mogelijke suppletie op Schiermonnikoog vorig jaar al deels voorbereid en zal in geval van twijfel over de veiligheid uiteraard overgaan tot het uitvoeren van een zandsuppletie.

7. Gemeente Texel

U geeft aan dat:

1. U zich kunt vinden in de actualisatie van het suppletieprogramma en blijft met de extra strandsuppletie nabij paal 28.
2. U het belangrijk vindt dat de sluftegeul/monding niet verzandt, maar open blijft.
3. U content bent met het feit dat de suppletie eindigt nabij raai 28.200, dat is tevens het einde van het gebied waarin u de exploitatie doet.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw steun wat betreft de actualisatie van het suppletieprogramma.
2. Rijkswaterstaat bespreekt het uiteindelijke suppletieontwerp vóór de uitvoering met de omgeving. In het voorlopige ontwerp hebben we rekening gehouden met de Sluftegeul. Doordat de suppletie enkele raaien ten noorden van de Sluftegeul start en sediment overwegend naar het noorden beweegt langs de Nederlandse kust, schatten wij in dat het risico op verzanding van de Sluftegeul beperkt is.
3. Dank voor uw steun wat betreft het ontwerp van de suppletie.

8. Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland

U geeft aan dat:

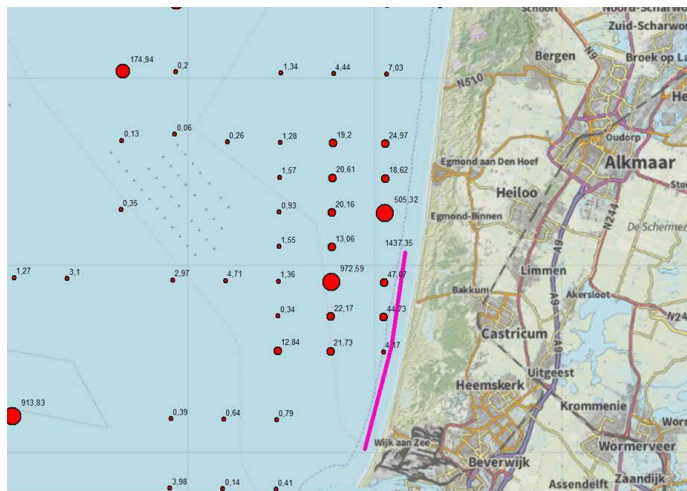
1. U opmerkt dat zeer recent het strand bij Castricum (en mogelijk ook op andere plekken ten zuiden daarvan) behoorlijk is afgekalfd door het hoge water ten gevolge van de aanhoudende harde noordelijke wind de afgelopen weken. U vraagt zich af of de actualisatie op een aantal plaatsen (of over het gehele stuk) nogmaals geactualiseerd moet worden.
2. U graag op één of meer (rustige) plekken (tussen Castricum en Heemskerk en/of tussen Heemskerk en Wijk aan Zee) een soort uitstulpingen van zand in de zee zou willen hebben waar vogels (trekvoegels, zeevogels) en bijvoorbeeld ook zeehonden kunnen rusten. U denkt daarbij aan een soort mini zandmotor.
3. U vastgesteld heeft dat er de laatste jaren ter hoogte van Heemskerk op 0,5 tot 3 km uit de kust heel hoge winterconcentraties Zwarte Zee-eenden zitten (tot 7500 vogels) en in het voorjaar ook bij het Stille Strand Castricum (tot 10000 vogels; tot 4 km uit de kust). Dat wijst op een bijzondere voedselsituatie op die plekken. U verzoekt om die situaties zoveel mogelijk intact te laten en hiermee rekening te houden bij de uitvoering van de zandsuppleties.
4. U de omgevingsmanager Kustlijn zorg West-Nederland Noord van Rijkswaterstaat onlangs heeft bijgepraat over de discussies die u sinds een aantal maanden voert met een groot aantal partijen over mogelijkheden tot invulling van de Kustpact Groene Ster (kansen voor meer natuur) in het VWG werkgebied. U bent van plan daarvoor ook oriënterende gesprekken te voeren met het Ministerie, Deltares enz. U zult Rijkswaterstaat hiervan steeds op de hoogte houden en betrekken.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Bedankt voor de signalering. We ontwerpen kustsuppleties niet op basis van incidenten als stormen, maar op basis van langjarige erosietrends. Omdat er zandbanken voor de kust liggen gaat het zand dat onder weerscondities als deze wegslaat niet verloren. Zandbanken zorgen ervoor dat het zand uiteindelijk onder rustigere condities weer naar het strand en de duinen toe wordt verplaatst. Dat het zand tijdelijk "weg" is, is dus niet direct aanleiding om de suppletie te vergroten. De suppletie die in 2022-2023 wordt uitgevoerd is ruim genoeg ontworpen om de langjarige erosie te compenseren.
2. Bedankt voor uw suggestie voor het meenemen van ecologische waarden bij een strandsuppletie ontwerp in de vorm van een mini zandmotor tussen Castricum en Heemskerk en/of tussen Heemskerk en Wijk aan Zee. Op dit moment staan geen strandsuppleties in dit gebied ten behoeve van het onderhouden van de Basiskustlijn gepland. Wel kunt u deze locatie(s) voordragen als potentiële locatie voor een kustfundamentsuppletie. Zie paragraaf 1.3 en bijlage 4 voor meer informatie over de te volgen procedure hiervoor.
3. Alleen voor Natura 2000-gebieden gelden voorwaarden voor zwarte zee-eend en schelpenbanken. De suppletie vindt plaats buiten het Natura

2000-gebied en er zijn daarom geen voorwaarden van toepassing. We hebben alsnog de locatie bekeken m.b.t. schelpdieren als voedselbron voor zwarte zee-eenden. Het gebied is namelijk in 2020 door Imares onderzocht op het voorkomen van schelpdieren. Hieruit bleek dat er inderdaad grote concentraties aan *Spisula* aanwezig zijn, een belangrijke voedselbron voor de zwarte zee-eend. Dit is een goede verklaring voor de grote aantallen zee-eenden in het gebied.

Echter uit onderstaande kaart blijkt dat de suppletie niet plaats vindt op de grootste concentraties met schelpdieren. De rode cirkels zijn aantallen (grote) *Spisula* per m². In roze staat de suppletielocatie aangegeven. Op de kaart is goed te zien dat het overgrote deel met de voor zwarte zee-eend belangrijke (grote) *Spisula* niet wordt bedekt met zand. Dit belangrijke foerageergebied voor zee-eenden wordt daarom niet aangetast.

Ligging suppletielocatie en *Spisula* groot (rode cirkels).

Bron: WOT-data 2020, Perdon et al., 202

4. U besprak inderdaad de ambities van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland m.b.t. de zogenaamde 'Groene Ster' in de strandzoner van de kust van Noord-Holland met Rijkswaterstaat. Het doel van het suppletieprogramma van Rijkswaterstaat is om de kustlijn niet landwaarts te laten verplaatsen. Voor oriëntatie van kansen en mogelijkheden voor initiatieven die een direct raakvlak hebben met het kustbeleid is het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de juiste gesprekspartner. U geeft dan ook aan via deze lijn het gesprek aan te willen gaan.

9. Stichting Strandpaviljoens Noord-Holland

U geeft aan dat:

1. In de overleggen met waterschappen, gemeenten en RWS de fysieke positie van uw paviljoens vaak onderwerp van gesprek is. In algemene zin stelt u dat het voor u niet haalbaar is om uw paviljoens elke vijf jaar verder richting zee te verplaatsen. Op sommige plaatsen dreigen uw paviljoens klem te komen zitten tussen het vigerend beleid van de waterschappen én de Basiskustlijn, die door RWS wordt vastgesteld. U respecteert het uitgangspunt van de waterschappen om de zeewering zo robuust mogelijk te krijgen en werkt daar maximaal aan mee. Maar als ervaringsdeskundigen is het uw stellige overtuiging dat een beter resultaat kan worden behaald dan alleen met zeewaarts bewegen van paviljoens.

Meer specifiek doelt u dan op een combinatie van maatregelen, te weten:

1.1. Verticale verplaatsing van paviljoens, in plaats van horizontale verplaatsing. Daarmee bedoelt u het omhoog bewegen, in plaats van zeewaarts bewegen. Dit met behulp van innovatieve technieken, maar ook door het aanbrengen van 'terpen'.

1.2. Extra aandacht voor zandsuppleties op plaatsen waar in het Kustpact sprake is van recreatiestranden met buitendijkse bebouwing. Als strandondernemers bespreekt u graag in detail met RWS binnen welke raaien naar verwachting additionele suppleties bij kunnen dragen aan zowel het op peil houden van het kustfundament als aan de bescherming van deze recreatieve locaties, inclusief de daar geplaatste strandpaviljoens. Dit vooral bij noordwester storm in combinatie met hoog water.

1.3. Het aanbrengen van kerven in de zeewering. Op een aantal plaatsen langs de kust van Noord-Holland is dit al het geval. Hier blijkt dat de wind het zand meeneemt tot aan de achterzijde van de zeewering. Dit helpt niet alleen de waterschappen om inwoners van de provincie zelfs bij een stijgende zeespiegel droge voeten te garanderen, maar het helpt ook de natuurbeheerders in de binnenduinrand bij het tot stand brengen van de gewenste biodiversiteit.

2. U zich als strandondernemers inmiddels, zowel provinciaal als landelijk, heeft verenigd met de bedoeling een constructieve bijdrage te kunnen leveren aan de besluitvorming van zaken die op en rondom het strand spelen. Uw woordvoerders gaan graag in gesprek met andere belanghebbenden en met de organen die namens de overheid bij de kust en het strand betrokken zijn. Wat u betreft leidt een goede samenwerking tot een beter begrip, effectievere planvorming, betere resultaten en een eerlijker verdeling van inspanning, kosten en risico's.
3. U deze zienswijze heeft bedoeld als aanzet om met Rijkswaterstaat nader in gesprek te gaan over de exacte locaties die worden voorzien voor zandsuppleties in 2022 en 2023. Tabel 2 uit het overzicht laat zien dat RWS in Noord-Holland vier locaties op Texel en vier locaties tussen Julianadorp en Heemskerk in de planning heeft staan. Een deel van de werkzaamheden vindt momenteel al plaats. Voor toekomstige suppleties zijn nog niet alle raaien, structuur (stevig schelpenzand of stuifzand) en volumes bepaald. U verwacht dat kleine aanpassingen eraan bijdragen dat het recreatief strand en de bebouwing beter bestand zullen zijn tegen weersomstandigheden die niet vaak vomaar wel veel impact hebben als dat wel het geval is. Eén of meerdere pilot(s) zullen dit aan kunnen tonen.

Reactie Rijkswaterstaat

Dank voor uw reactie op de actualisatie van het suppletieprogramma 2020-2023. In uw brief geeft u aan dat uw reactie bedoeld is als aanzet om met Rijkswaterstaat nader in gesprek te gaan over de exacte locaties die worden voorzien voor zandsuppleties in 2022 en 2023. Er is hierover inmiddels contact geweest tussen u en Rijkswaterstaat. Wij vinden het belangrijk om gezamenlijk te kijken naar de mogelijkheden en zullen deze gesprekken voortzetten gedurende het jaar, samen met onze regionale omgevingsmanager.

10. Gemeente Schagen

U geeft aan dat:

1. U graag wilt reageren in de vorm van een memo. In deze memo schetst u vanuit diverse beleidsvelden en de uitvoering een beeld van de huidige (toeristisch-recreatieve) ontwikkelingen die in Petten plaatsvinden en de negatieve gevolgen van de steeds smaller wordende strandbreedte.
2. U in deze memo concludeert dat het strand bij Petten steeds smaller wordt. Vanaf de aanleg was de strandbreedte ongeveer 100-150 meter waarbij er per jaar te zien was dat dit elk jaar vele tientallen meters afnam. Met name het afgelopen jaar (stormen in januari en februari 2020) is er veel strand weggenomen, waarbij regelmatig het water tot aan de duinvoet staat. Ter hoogte van de kern Petten is suppletie nodig en u verzoekt Rijkswaterstaat dan ook plannen voor een (extra) suppletie op te nemen in de actualisatie van het suppletieprogramma 2021-2023.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw reactie. Het gebied tussen raai 17.00 en raai 28.32 wordt niet onderhouden vanuit het landelijke programma Kustlijn zorg, maar vanuit een langlopend prestatiecontract in opdracht van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Rijkswaterstaat. Dit contract loopt tot en met 2035 en bevat onder meer het onderhouden van een gedefinieerd zandvolume om de waterveiligheidsfunctie in stand te houden en een (beperkte) strandbreedte. Elders langs de Nederlandse kust geldt dat Rijkswaterstaat geen strandbreedtes onderhoudt. Kustonderhoud wordt geprogrammeerd op basis van de BKL-systematiek (Basiskustlijn).
2. Vanuit bovenstaand perspectief kan Rijkswaterstaat niet voldoen aan uw verzoek om ter hoogte van de kern Petten een aanvullende zandsuppletie op te nemen in de actualisatie van het suppletieprogramma Kustlijn zorg 2020-2023. Dat neemt niet weg dat Rijkswaterstaat graag ingaat op uw uitnodiging om ons overleg voort te zetten. Collega's van de gemeente Schagen en Rijkswaterstaat hebben hierover reeds afstemming, met als doel om onder andere de inhoudelijke uiteenzetting van uw reactie op de actualisatie van het suppletieprogramma 2020-2023 nader te bespreken.

11. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

U geeft aan dat ten aanzien van:

1. Texel algemeen: Vanuit de basisgedachte dat het Waddeneiland Texel een grote vraag kent naar suppletiezand, spreekt u de voorkeur uit om dit vooral middels vooroeversuppleties uit te voeren. Gesuppleerd zand in een vooroever systeem vormt de aandrijvende kracht om het waterkerend kuststelsel gedoseerd van zand te voorzien. Aansluitend hierop biedt de nieuwe dynamiek in de eerste duinenrij een uitgelezen mogelijkheid tot continu zandtransport dieper landinwaarts. Vanuit deze optiek vraagt u een omschakeling naar vroegtijdige vooroeversuppleties, die structureel voeding geven aan een breed strand.
2. Texel-Noord: Hier doet zich de paradox voor dat 'beschermde natuur' gevaar loopt door erosie, terwijl erosie onderdeel uitmaakt van natuurlijke processen. Het is een keuze of we met elkaar de plek voor een bepaalde tijd willen consolideren of dat we nu overgaan naar een aanpak met nieuwe dynamiek op het strand en in de eerste duinenrijen. Gezien de eerder uitgevoerde vooroeversuppletie in dit kustvak ziet u de ingeplande strandsuppletie als een laatste ronde van de 'los te laten' benadering van de huidige vorm van natuurbescherming. U vraagt een minimale dosering toe te passen in deze strandsuppletie.
3. Texel-midden: Voor deze zone staat natuurontwikkeling hoog in het vaandel en u vraagt om terughoudend te zijn in de hoeveelheid suppletiezand. Tegelijk ziet u graag een omschakeling die reeds in deze consultatieronde kan worden doorgevoerd om de strandsuppletie om te zetten naar een vooroeversuppletie. Als gevolg van deze omschakeling schat u in dat de strandbreedte de komende jaren in deze zone onder druk zal komen te staan maar vindt dit een acceptabel risico. Dit omdat partijen voornemens hebben om de duinen te dynamiseren.
4. Texel-Zuidwest: U schat in dat de methode van vooroeversuppletie niet of nauwelijks werkt voor de locatie zuidwest. Gezien het economisch belang van voldoende strandbreedte is een strandsuppletie in deze kustzone een noodzakelijk instrument. Eerder heeft u bepleit om vanuit een nieuwe invalshoek voor deze locatie naar de gewenste kustontwikkeling te kijken. In maart 2021 is een bestuurlijke afspraak gemaakt om hier op korte termijn een start mee te maken. U wacht het initiatief af.
5. Egmond/Bergen: De huidige ontwikkeling van de kust bij de beide badplaatsen verloopt gunstig. Het vasthouden van dit beeld vraagt om tijdige aanvullingen van de zandhoeveelheden. De voorgestelde planning levert in het ongunstige scenario op dat een suppletie uiterlijk in november 2024 wordt uitgevoerd. U ziet dat met zorg aan en vraagt of een vervroeging met een jaar mogelijk is om de continuïteit in aangroei hier vast te houden.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw reactie. Met betrekking tot de kust van Texel is Rijkswaterstaat samen met het Hoogheemraadschap en andere partners betrokken in het gebiedsproces dat door de gemeente Texel is geïnitieerd. Doel hiervan is een visie te vormen op de ontwikkeling van de Texelse

kust waarbij alle belangen worden betrokken. Rijkswaterstaat gaat graag binnen deze gebiedsgerichte aanpak verder in gesprek met het Hoogheemraadschap en andere partners, waarbij ook de door u ingebrachte punten in deze consultatie aan de orde kunnen komen.

De aanpak die u voorstelt t.a.v. vooroeversuppleties is de gangbare programmeerwijze binnen programma Kustlijn zorg. Echter, soms zijn vooroeversuppleties alleen niet voldoende om de kustlijn met de BKL als referentie te garanderen. Op dat moment wordt er gekozen voor extra strandsuppleties. Het is niet mogelijk om de BKL bij Texel volledig in stand te houden met vooroeversuppleties.

2. De keuze voor het huidige volume is gebaseerd op de gedachte de BKL-overschrijdingen aan te pakken en de optredende erosie te compenseren. Daarbij is het van belang dat de suppletie voldoende levensduur heeft (meer dan 4 jaar). Dat geeft partijen in de regio ook de tijd om in bovengenoemd gebiedsproces (zie punt 1) duidelijk te krijgen wat de wensen zijn vanuit natuurlijke dynamiek en de bijbehorende onderhoudsbehoefte van de BKL.
3. U vraagt om de geplande strandsuppletie om te zetten in een vooroeversuppletie vanwege natuurontwikkeling. Dat de strandbreedte de komende jaren in deze zone onder druk zal komen te staan vindt u een acceptabel risico omdat partijen voornemens hebben om de duinen hier te dynamiseren. Er staat tussen raai 1430–2300 al een vooroeversuppletie bij Texel-midden gepland. Omdat op dit moment de BKL op zeven raaien al overschreden is verwachten we dat deze vooroeversuppletie niet snel genoeg een effect zal hebben. De strandsuppletie (1.000.000 m³) die in 2018 is aangelegd heeft onvoldoende bijgedragen aan het herstellen van de kustlijn. Uit de metingen blijkt dat een deel van het suppletiezand onder water terecht is gekomen. Om de kust van voldoende zand te voorzien is aanvullend op de vooroeversuppletie ook een strandsuppletie opgenomen met uitvoer in 2022-2023. Bovendien heeft gemeente Texel Rijkswaterstaat vorig jaar juist om een strandsuppletie verzocht en geven zij aan positief gestemd te zijn over de voorgenomen strandsuppletie (zie paragraaf 7). De strandsuppletie zal dan ook in het programma blijven staan.
4. Rijkswaterstaat gaat graag binnen de bovengenoemde gebiedsgerichte aanpak (zie punt 1) verder in gesprek met het Hoogheemraadschap en andere partners, waarbij ook het door u ingebrachte punt aan de orde zal komen.
5. Omdat de vooroeversuppletie uit 2019 erg goed heeft bijgedragen om het zandvolume terug op peil te krijgen in het kader van de BKL, zijn de verwachte eerste BKL-overschrijdingen later in de tijd komen te liggen, namelijk in 2025. Vanwege deze positieve ontwikkeling is de suppletieperiode verschoven naar 2023-2024. Vanuit het perspectief van handhaving van de BKL is naar voren halen van deze suppletie daarmee niet noodzakelijk.

12. Hoogheemraadschap van Rijnland

U geeft aan dat:

1. U erg te spreken bent over de duidelijke presentatie en onderbouwing van de keuzes. U vindt het goed om te lezen dat er contact is geweest met natuurbeheerders over geplande suppleties nabij locaties waarbij men vanuit natuurbeheer druk bezig is met het dynamiseren van de zeereep.
2. U zich goed kunt vinden in de (reeds) voorgestelde suppleties langs onze kustlijn; en de hoop uitspreekt dat u hiermee weer langere tijd vooruit kunt met uw dynamisch kustbeheer zonder al te veel tussentijdse ingrepen. U ziet de afgelopen jaren een stabiele aangroei van de kust waarmee u mooi wat extra sterkte heeft kunnen creëren in de zeewering, en dat de komende jaren ook zo voort hoopt te zetten dankzij de suppleties.
3. U het goed vindt om te lezen dat de kustversterkingen bij Noordwijk en Katwijk volop onze aandacht hebben; dat zijn immers de meest kwetsbare locaties in ons gebied. Dat er nu al weer een suppletie bij Katwijk opgenomen staat is goed want veiligheid gaat voor alles wat u betreft. Gevoelsmatig zit deze suppletie erg dicht op de vorige suppletie in 2019. U zou graag een keer met Rijkswaterstaat in gesprek gaan over de werking van het zandig systeem op deze locatie.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw complimenten en waardering voor onze betrokkenheid bij o.a. het dynamiseren van de zeereep.
2. Dank voor het benadrukken van het belang van dynamisch kustbeheer.
3. De suppletie bij Katwijk staat gepland in 2022-2023. Dit volgt 3 á 4 jaar na aanleg van de vorige strandsuppletie (2018). Deze planning ligt in de lijn der verwachting vanwege de versterking en uitbouw van de kust. Daardoor treedt er sterkere erosie op. Op deze locatie wordt de Basiskustlijn herzien vanwege de nieuwe dijkconstructie. Deze Herziene Basiskustlijn (HBKL) wordt naar verwachting in 2023 vastgesteld. Waar mogelijk houden we wel al rekening met de HBKL bij de programmering van suppleties. De HBKL is in raai 8600 reeds overschreden. Daarnaast voorzien we overschrijdingen van de HBKL in raai 8650 eind 2021, in raai 8675 begin 2022 en raai 8700 in 2023. Sinds de versterking is er een directe relatie tussen het aanwezige zandvolume en de veiligheid van de nieuwe waterkering. Bestrijding van de erosie is vanuit RWS gezien daarom essentieel op deze locatie. Graag gaan we met Rijnland in gesprek over het zandig systeem.

13. Hoogheemraadschap van Delfland

U geeft aan dat:

1. U op 30 maart jl. een prettig overleg met Rijkswaterstaat heeft gehad over het suppletieprogramma bij Scheveningen. U bevestigt hierbij dat u achter de keuze en onderbouwing staan om de suppletie bij Scheveningen in de periode 2022-2023 uit te voeren, zoals Rijkswaterstaat voorstelt in deze consultatieronde. Op deze wijze wordt de basiskustlijn gehandhaafd.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw bevestiging.

14. Waterschap Hollandse Delta

U geeft aan dat:

1. Het concept programma één locatie (nabij Ouddorp) bevat binnen het beheersgebied van waterschap Hollandse Delta (WSHD). Over deze locatie heeft in de consultatie tussen RWS en WSHD al afstemming plaatsgevonden. De programmering van deze locatie verandert niet. U heeft dan ook geen opmerkingen op het concept programma.
2. Zoals vorig jaar ook aangegeven is het waterschap in nauwe samenwerking met Natuurmonumenten een plan aan het ontwikkelen voor het dynamiseren van het duingebied Springertduinen. In dit plan worden de doelen van het waterschap (groei van de duinen in lijn met de stijgende zeespiegel) en die van Natuurmonumenten (herstel van een dynamische duingebied in het kader van het PAS programma met goede ontwikkelingsmogelijkheden voor habitattypen als Grijs duin) optimaal gecombineerd. U verzoekt Rijkswaterstaat om in de suppletieplannen voor de komende jaren dit gebied ook op te nemen. In het beleidsmatige doel van de kustlijn­zorg is immers naast duurzame waterveiligheid en meegroeien met de zeespiegel­stijging ook aandacht voor het duurzaam instandhouden van natuurwaarden. Voor meer informatie verwijst u naar de bijlage.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw bevestiging.
2. Dank voor uw reactie. We stellen het op prijs dat u de suggestie doet een suppletie op te nemen in het gebied voor de Springertduinen. Graag gaan we het komend jaar met u in gesprek om te verkennen wat uw doelen, wensen en mogelijkheden zijn. Op basis hiervan zal worden afgewogen of een kustfundamentsuppletie kan bijdragen aan deze doelen en aan welke eisen de suppletie moet voldoen zodat deze ook binnen onze randvoorwaarden past (zie ook paragraaf 1.3).

15. Gemeente Den Haag

U geeft aan dat:

1. U zoals tijdens eerdere consultaties van het suppletieprogramma van Rijkswaterstaat heeft aangegeven in uw zienswijzen, Rijkswaterstaat verzoekt rekening te houden met het feit dat het strand en zee van Scheveningen intensief wordt gebruikt. Het strand en de zee worden steeds meer jaarrond gebruikt. De meest intensieve gebruikperiode van het strand is van 1 maart t/m 1 november. U bent dan ook van mening dat de toekomstige suppletiewerkzaamheden daarom, net als de voorgaande suppletiewerkzaamheden, in de periode van 1 november tot 1 maart moeten plaatsvinden. Als gemeente Den Haag verzoekt u RWS uitdrukkelijk om dit bij de aanbesteding van de werkzaamheden expliciet kenbaar te maken en als randvoorwaarde mee te geven aan de geïnteresseerde partijen.
2. Daarnaast wilt u hierbij specifiek nog aandacht vragen voor de situatie ter hoogte van Kijkduin-Bad. Mede door de aanwezigheid van de Zandmotor heeft ter hoogte van de badplaats en het noordwaarts gelegen strand een flink afslag plaatsgevonden. Hierdoor is er nu sprake van een relatief smal strand bij hoogwater. Vanuit het recreatieve aspect wilt u graag met RWS/HHD in gesprek gaan om mogelijkheden in kaart te brengen.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Het beperken van de uitvoeringsperiode van (strand)suppleties leidt tot een substantiële kostenstijging per strandsuppletie (zie ook paragraaf 1.4). Daarnaast is voor (strand)suppleties de zomerperiode de meest geschikte periode voor het uitvoeren van het werk, omdat er dan minder risico op vertraging van het werk door slechte weersomstandigheden bestaat. Het (verder) beperken van de uitvoeringsmaanden kan bovendien tot gevolg hebben dat een strandsuppletie niet onafgebroken uitgevoerd kan worden, wat tot extra hinder op het strand kan leiden. Wij kunnen uw wensen daarom helaas niet inwilligen.

Wel is gebleken dat de suppletiewerkzaamheden op het strand van Scheveningen veel bekijks trekken. Daarom vragen wij of u mogelijkheden ziet tot het organiseren van bijvoorbeeld publieksdagen in samenwerking met Rijkswaterstaat. Zo wordt de "hinder" op het strand juist een publiekstrekker.

2. We begrijpen dat strandbreedte van belang is voor de recreatieve functie. Echter vanuit onze opdracht plannen we pas een suppletie ten behoeve van de BKL in het suppletieprogramma als er sprake is van een overschrijding van de BKL in de komende jaren (startdatum van het suppletieprogramma + 6 jaar) en er sprake is van structurele erosie. Het kan echter voorkomen dat er voldoende zand aanwezig is binnen de BKL rekenschijf, maar dat desondanks het strand smal is. Het zand zit in dat geval onder de laagwaterlijn. Het blijft onze verwachting dat het effect van de Zandmotor over enkele jaren ook effect zal hebben op de strandbreedte bij Kijkduin-Bad.

16. Zeeuwse kustgemeenten, Waterschap Scheldestromen en provincie Zeeland

U geeft aan dat:

1. U namens de Zeeuwse kustgemeenten Schouwen-Duiveland, Veere, Vlissingen, Noord-Beveland en Sluis, het Waterschap Scheldestromen en de provincie Zeeland uw waardering wilt uitspreken voor de ambtelijke presentatie van dit conceptprogramma.
2. U naar aanleiding van het conceptprogramma de volgende 9 opmerkingen wilt maken:
 - 2.1. De kenmerken van het Zeeuwse kuststelsel maken dat erosie van de vooroever en het strand in Zeeland in een hoog tempo kan verlopen. Daarom wilt u nogmaals pleiten voor een uitvoeringstermijn van zandsuppleties van 1 jaar in plaats van 2 jaar. Vanuit recreatief oogpunt geeft u er bovendien de voorkeur aan dat er alleen in het voorjaar wordt gesuppleerd;
 - 2.2. Als bekend is wanneer er bij de suppletie Schouwen Westkop zand neergelegd zal worden ten behoeve van het depot, wil het waterschap dit graag weten. Het waterschap gaat in overleg met RWS om het transport van dit zand naar het depot voor te bereiden;
 - 2.3. In het ontwerp van de suppletie Westkapelle – Zoutelande is het voor het waterschap belangrijk dat er tegen de harde bekleding, tussen het KNRM-reddingsstation en strandpaviljoen Scheldezicht zoveel mogelijk zand wordt aangebracht. Wij verzoeken u te controleren of het huidige ontwerp van de aannemer daarin voorziet. U verzoekt tevens hier een hoog banket in het ontwerp toe te passen, of de duinvoet aan te vullen met nieuw zand, zodat het profiel van het duin zich hier sneller kan herstellen;
 - 2.4. U verzoekt het Westduinstrand de komende jaren te monitoren en eventueel 'werk met werk' te maken indien nodig voor Westduin (met geulwandsuppletie Oostgat, die voor 2022-2023 gepland staat);
 - 2.5. In het huidige conceptprogramma mist u de suppletie van de Domburgse stranden. Overschrijding van de BKL is bij één raai inmiddels aan de orde. U verzoekt de strandvakken Domburg toe te voegen aan het huidige suppletieprogramma. Ook recreatief heeft een dergelijke suppletie waarde, omdat de stranden erg smal worden. Het gaat hierbij om de stranden voor Domburg en de aansluitende stranden in het oosten en westen van Domburg;
 - 2.6. Aan de Schouwse kust zijn enkele locaties, die niet direct urgent zijn, maar wel extra in de gaten gehouden moeten worden, omdat een zware storm mogelijk al wel de locatie urgent kan maken. Het betreft vooral de omgeving Corazon (Strand Ellemeet), de Branding (overgang Laone/Rampweg) en de locatie waar de Verklikkerplaat het Verklikkerstrand raakt, waar een mui is tussen Haven van Renesse en Zuid Zuid West. U vraagt RWS te onderzoeken c.q. te overwegen of een eventuele suppletie gecombineerd kan worden met de aanleg van een zogenaamde 'zandbrommer' voor de Verklikkerplaat waardoor de mui langs natuurlijke weg kan verzanden;
 - 2.7. U verzoekt het kustvak Nieuwvliet – Groede te blijven monitoren, zodat er tijdig gesuppleerd kan worden en zowel kustveiligheid als recreatieve belangen niet in het geding komen in aanloop naar deze suppletie;
 - 2.8. In tabel 1 in Bijlage I bij het conceptprogramma staat ter hoogte van kustvak 13 (Schouwen) per abuis locatie Oostkapelle;

2.9. U vraagt nogmaals aandacht voor een integrale kustaanpak binnen Rijkswaterstaat en verzoekt, waar nodig en mogelijk (bijvoorbeeld bij baggeren vaargeul en suppletie), om budgetten en programma's te bundelen om kostenbesparingen en meer efficiëntie na te streven.

U hoopt dat RWS rekening houdt met bovenstaande opmerkingen.

Reactie Rijkswaterstaat

1. Dank voor uw waardering voor het concept suppletieprogramma.

2.1 Wij begrijpen uw wensen voor het verkorten van de uitvoeringstermijn en het beperken van de –periode tot het voorjaar. Echter, een uitvoeringsperiode korter dan twee jaar leidt tot een substantiële kostenstijging per strandsuppletie (zie ook paragraaf 1.4). Daarnaast is voor (strand)suppleties de zomerperiode de meest geschikte periode voor het uitvoeren van het werk, omdat er dan minder risico op vertraging door slechte weersomstandigheden bestaat. Het (verder) beperken van de uitvoeringsmaanden kan bovendien tot gevolg hebben dat een strandsuppletie niet onafgebroken uitgevoerd kan worden, wat tot extra hinder op het strand kan leiden. Wij kunnen uw wensen daarom helaas niet inwilligen.

2.2 In het suppletieontwerp van de strandsuppletie Schouwen-Westkop is tussen raai 1308 en 1322 een zanddepot van 8.000 m³ meegenomen. De huidige planning is dat de uitvoering van deze suppletie dit najaar (2021) zal starten. Hierover zijn op ambtelijk niveau inmiddels contacten gelegd.

2.3 De aangedragen suggesties voor wijzigingen in het ontwerp van de suppletie Westkapelle – Zoutelande zijn reeds meegenomen in het huidige ontwerp van de aannemer. De aanleghoogte van het uitvoeringsontwerp ligt op NAP +4meter, vervolgens banket en helling 1:20.

2.4 Dank voor uw suggestie, maar we zien op dit moment geen mogelijkheid voor 'werk met werk'. Uiteraard blijven we wel het gebied monitoren.

2.5 We begrijpen dat smalle stranden hinder op kunnen leveren voor recreatie. De ligging van de kustlijn t.o.v. de BKL is leidend voor suppletieprogrammering. Vooralsnog is er een eerste overschrijding van de BKL in 2024. Op basis daarvan wordt in deze actualisatie nog geen suppletie ingepland. Er volgt nog een laatste actualisatie in 2022, dan wordt besloten of Domburg nog dit programma wordt meegenomen.

2.6 Dank voor het meegeven van deze locaties als aandachtslocaties. Hierdoor kunnen we waar mogelijk rekening houden met de lokale problematiek. Op dit moment wordt er naar verwachting de eerste raai op deze locatie overschreden in 2025. Dit is geen aanleiding om nu al een suppletie op te nemen in het programma. We wachten de ontwikkeling af en zo nodig wordt in een volgende actualisatie een suppletie gepland. Indien een suppletie gepland wordt voor deze locatie zal het ontwerp met de omgeving worden afgestemd.

2.7 U verzoekt het kustvak Nieuwvliet – Groede te blijven monitoren, zodat er tijdig gesuppleerd kan worden en zowel kustveiligheid als recreatieve belangen niet in het geding komen in aanloop naar deze suppletie. Uiteraard blijven we dit kustvak de komende jaren monitoren. Echter, hierbij houden we de tweejarige uitvoeringstermijn aan i.v.m. kostenefficiëntie (zie ook punt 2.1) en blijft de planning voor deze suppletie 2022-2023.

2.8 Dank voor uw terechte opmerking. Onze excuses voor deze redactionele slordigheid.

2.9 Wij begrijpen uw verzoek voor integraal kustbeheer door Rijkswaterstaat, waar mogelijk zal dit opgepakt worden. Zoals vorig jaar ook aangegeven, dient voor het integraal uitvoeren van projecten o.a. rekening gehouden te worden met elkaars planning, aanbestedingsvorm, vergunningen en uitvoering. Daarnaast dient het vrijgekomen materiaal ook (fysisch en chemisch) geschikt te zijn voor toepassing elders, bijvoorbeeld het strand. Een oplossing, die op het eerste gezicht soms voor de hand lijkt te liggen, kan dan in de uiteindelijke beoordeling toch afvallen.

Binnen programma Kustlijnzorg is ervaring met het integraal uitvoeren van projecten. In het verleden is er het zogenaamde werk-met-werk uitgevoerd. Door beleidsontwikkelingen (zoals het feit dat sinds 2001 het niet toegestaan is om zand binnen het kustfundament te winnen) hebben de nodige aanpassingen/aanscherpingen plaatsgevonden. In de toekomst zullen we de kansen binnen het vigerende beleid met elkaar verbinden, mits de voorwaarden en doelen van de projecten op elkaar aansluiten.

Daarbij willen we benadrukken dat, naast het onderhouden van de Basiskustlijn, het ook de opdracht van het programma Kustlijnzorg is om het gehele kustfundament mee te laten stijgen met de gemeten zeespiegelstijging. Door zand binnen het kustfundament her te verdelen, zoals in de voorbeelden die u aanhaalt, zijn er daarnaast nog steeds suppleties nodig met zand van buiten het kustfundament. Dit wordt meegewogen in de bepaling van de kostenbesparing en duurzaamheidsdoelstellingen.